

„Iránytű a magyar politikához” – Az Iránytű Intézet májusi közvélemény-kutatásának eredményei I.

A közelmúltban alakult Iránytű Politikai és Gazdaságkutató Intézet ezen elemzés keretében publikálja első közvélemény-kutatásának eredményeit. Adatgyűjtésünk céljaként egyrészt a lakosság körében végzett pártpreferenciák mérését, illetve a választópolgárok álláspontjának aktuális közéleti kérdésekben való megismerését tűztük ki. Kellő mélységben és összefüggéseiben kívánjuk feltárni a választók aktuális társadalmi, gazdasági helyzettel kapcsolatos percepcióját, értékítéletét, véleményét. Jelen elemzésünk a pártpreferenciákra, a közhangulatra, az Európai Unióra, illetve a külföldiek termőföldvásárlására vonatkozó kérdéseket boncolgatja. A közvélemény-kutatás további adatait, egyéb témaköreit jövőbeli anyagainkban dolgozzuk fel. Kutatásunk országos, 1000 fős reprezentatív mintára épült, a feldolgozott adatok regionális, nemi és korösszetétel szerint tükrözik a 18 év feletti magyar lakosság véleményét (3,2%-os hibahatárral). A telefonos megkeresések május 2. és 14. között zajlottak.

Választási részvétel

Felmérésünk szerint a megkérdezettek mindössze harmada ígérné biztosra részvételét egy most vasárnap tartandó országgyűlési választáson, további 15% valószínű, hogy elmenne; a továbbiakban őket együttesen tekintjük aktív szavazóknak (48,9%). Közel 22% valószínűleg nem, 28% pedig biztosan kihagyná a most vasárnapi választásokat. A választási részvételi adatok kampányidőszakon kívül erős fenntartásokkal kezelendők, mivel a kampány, illetve az általa keltett aktuálpolitikai feszültségek sarkallják a jogosultakat a szavazáson való részvételre. A politikától, közélettől való elfordulás mértéke magasnak nevezhető, a nagyfokú választói passzivitás betudható a politikai elittel szembeni elégedetlenségnek is.

Referenciaként megkérdeztük az alanyokat arról, vajon 2010-ben melyik pártra szavaztak. Mindegyik parlamenti párt eredménye, illetve a részvételi adat is gyakorlatilag megegyezett az első forduló területi listás eredményeivel, legfeljebb egy százalékpontos eltérés volt tapasztalható. Az eredmények egyezése bizonyítja, hogy már megszűnt a győzteshez való

választói húzás, ugyanakkor még nem jelent meg az elzárkózás, rejtőzködés a korábbi kormánypárti szavatok bevallását illetően. A választások után ugyanis gyakran megfigyelhető az a jelenség, hogy a választók utólag nagyobb arányban vallják, hogy a győztes pártra voksoltak, mint azt a korábbi, tényleges választási eredmény tükrözi. Ez leglátványosabban a 2003-as EU-s népszavazás ügyében került elő, de megfigyelhető volt a 2010-es választások után is. A Fidesz szavazóinak felét veszítette el az előző választások óta (ebben a legtöbb kutatóintézet egyetért), azonban még nem tart ott a legnagyobb kormánypárt, hogy a tőle elpártolt választók ne vallják be a Fideszre korábban leadott szavazatukat.

A 2010-es adatokra támaszkodva megtudható, hogy a pártok milyen arányban őrizték meg korábbi szavazóikat, illetve a szavazók pártpreferenciája összességében hogyan módosult. A korábbi szavazók megtartásában messze a Jobbik volt a legsikeresebb: 2010-es szavazóik 92-93%-át meg tudták tartani, a sort pedig az LMP zárja 72%-kal. Az LMP szavazói – miként azt korábban más intézetek kutatásai is megerősítették – kevésbé elkötelezettek. A minták tanúsága szerint a Fidesz elpártolt szavazói leginkább a Jobbik irányába vándoroltak, de a szocialisták is nyertek a legnagyobb kormányerő népszerűségvesztésével, mivel egykori szavazóik egy része visszatért a párthoz. A Fidesztől elpártolt szavazók azonban zömmel nem az ellenzéki pártok táborában keresendők, hanem a bizonytalanok, a politikától elpártoltak sorában. Kulcskérdés, hogy a jövőben melyik erő tudja legsikeresebben megszólítani őket.

1. ábra (táblázat)

	Egy most vasárnapi választáson újra az adott pártra szavazók aránya
Fidesz-KDNP	83,1%
MSZP	77,5%
Jobbik	92,6%
LMP	72,4%

Aktív szavazók

A megkérdezettek 48,9%-a nyilatkozott úgy, hogy biztosan, vagy valószínűleg elmenne egy most vasárnapi választásra, az azonban bizonyos, hogy ezen a Fidesz-KDNP már nem tudná megismételni a 2010-es átütő, a parlamenti helyek szempontjából bő kétharmadot érő eredményét. A számottevő gyengülés ellenére a kormánypártokra a biztos szavazók 39,7%-a

szavazna, ezzel még mindig magasan a legtámogatottabb politikai erőt képezik. Az MSZP és a Jobbik hasonló támogatottsági szinten áll (1,5 százalékpontos különbséget mértünk a szocialisták javára), ez alapján a váltópárti szerepért vívott küzdelem még nem tekinthető lefutottnak. A telefonos adatfelvételek május első felében készültek, tehát akkor, illetve közvetlenül azután, amikor a Jobbikon belüli vélt, vagy valós konfliktusok zajlottak. Ezek alapján elmondható, hogy a radikális párt népszerűségét hosszútávon nem érintették ezek a súrlódások. Mindkét középpárt növelni tudta népszerűségét a 2010-es választáshoz képest, a korábban ígéretesen induló LMP ezzel szemben „beragadt” 7% környékén. A Demokratikus Koalíció 3%-os eredménye miatt nem kerülne be a Parlamentbe egy mostani választáson.

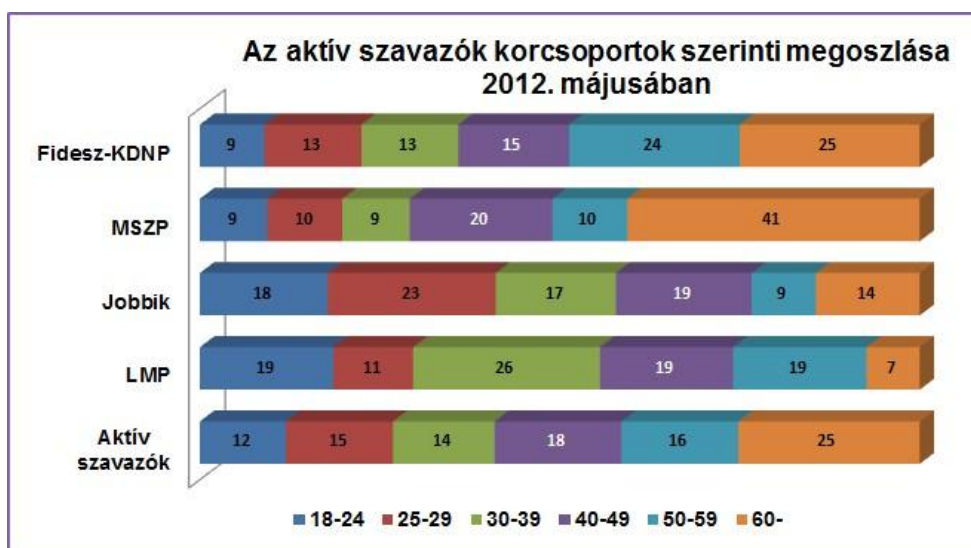
2. ábra

Területi, demográfiai eltérések a pártok között

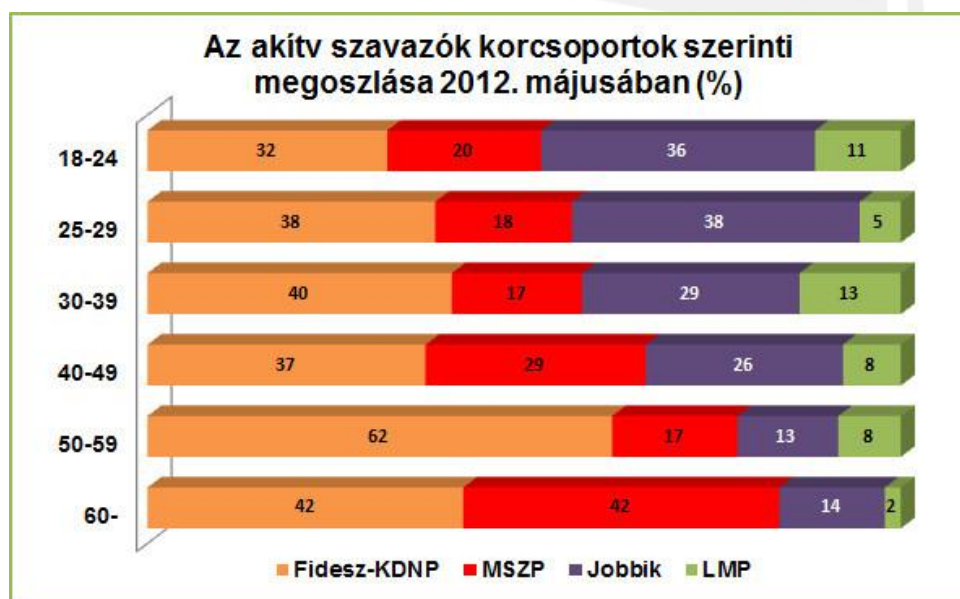
Közvélemény-kutatásunkban kiemelt figyelmet szenteltünk az egyes demográfiai, területi és más típusú jellegzetességek keresésének, illetve az eloszlási vizsgálatoknak. Ezekből azonban a Demokratikus Koalíciót kihagytuk, mivel a túlságosan alacsony elemszám miatt eredményeik objektíven nem értékelhetők.

3. ábra

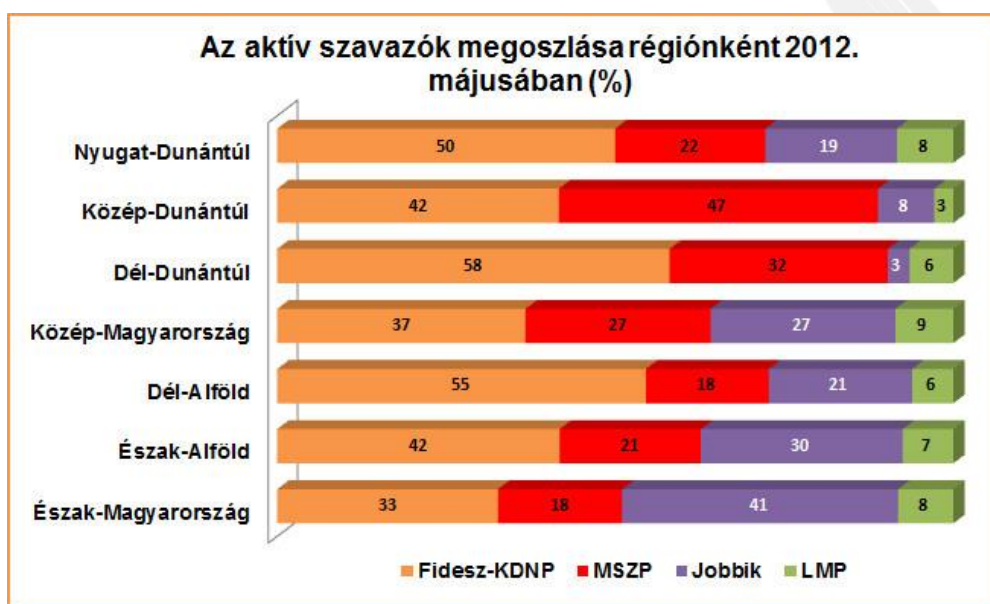
A fenti ábránkon a pártok aktív szavazóinak demográfiai összetételét tüntettük fel, illetve viszonyítási pontként megadtuk az aktív szavazók korcsoportonkénti megoszlását is. A Jobbik és az LMP fiatalos korszervezete szembeötlő, különösen előbbinél, ahol a választók kétötöde 30 év alatti. A szocialisták szavazótáborá meglehetősen idősnek mondható (41%-uk 60 év feletti). A kedvezőtlen korszervezet ellenére a szocialistáknak kedvez azon mérésünk, miszerint a nyugdíjasok körében igen magas a választói aktivitás, jóval magasabb, mint az aktív keresők, vagy inaktív keresők körében. A Fidesz-KDNP szavazótáborá normális eloszlást mutat, bár némileg idősebbek a kormánypártok hívei, de mégis ők állnak legközelebb az országos átlaghoz.

4. ábra

A fenti ábrán az aktív szavazók korcsoportok szerinti megoszlását tüntettük fel. Kiemelendő, hogy a Jobbik megelőzi a Fideszt a 24 év alattiak körében, de összességében a 30 év alattiak tekintetében is fej-fej mellett vannak. Az LMP-nél szintén kivehető a fiatalosabb korstruktúra, a szocialistáknál pedig ennek ellenkezője mutatható ki. A biztos szavazók teljes népességben mért megoszlását (40-24-23-7) leginkább a 40-49 éves korosztály adja vissza. A kormánypártok az ötvenesek körében messze a legnépszerűbbek, a szocialisták pedig 60 év felett zárkóznak a Fideszhez.

5. ábra

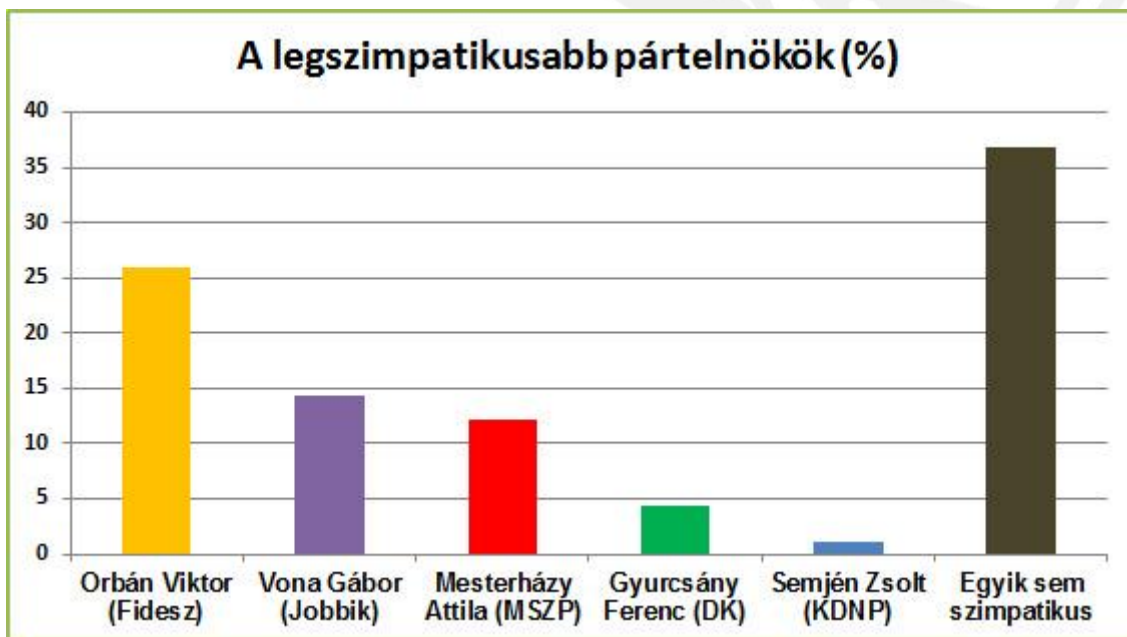

Regionális bontásban is érdekes eredményeket kapunk. A Fidesz-KDNP két régióban nem első helyen szerepel, mivel a szocialisták a Közép-Dunántúlon, a Jobbik pedig Észak-Magyarországon előzi meg a kormánypártokat. Az utóbbi eredmény abban a tekintetben is meglepő, hogy a felmérés a párton belül zajlott Borsod-Abaúj-Zemplén megyei konfliktusok lecsengése után készült. A Jobbik esetében még kiemelendő az a tény, hogy a pártnak nem sikerült megszólítani a közép- és dél-dunántúli szavazókat. Közép-Magyarország hasonlít leginkább az országos arányokra (40-24-23-7). A Demokratikus Koalíció támogatottságát az alacsony minta miatt nem tüntettük fel, de megjegyezzük, hogy a bejutási küszöb felett állnak a közép-magyarországi régióban, ami külön-külön igaz Budapestre, illetve Pest megyére is.

Pártelnöki szimpátia

A politikából való kiábrándultságot jól jelzi, hogy a 883 válaszadó 37%-a a hat vezető pártelnök közül egyiket sem tartja szimpatikusnak. A szimpátia rangsort Orbán Viktor vezeti, őt a válaszadók 26%-a nevezte meg, mint legrokonszenvesebb vezetőt. A miniszterelnök leginkább a Nyugat-Dunántúlon népszerű, kedveltsége magasabb az idősebb korosztályokban, a nők között és az átlag feletti jövedelműek körében. A második legtöbb „szavazatot” Vona Gábor (14%) kapta, aki a legfiatalabbaknál vezető helyen végzett, ugyanis a 24 éves kor alattiak 42%-a őt jelölte meg legszimpatikusabbnak, de Észak-Magyarországon is Vona vezet. Harmadik a sorban Mesterházy Attila (12%), aki bár hibahatáron belül, de a Közép-Dunántúlon előzi Orbánt. Mesterházyt Gyurcsány Ferenc követi 4%-kal, a rangsort pedig Semjén Zsolt zárja, őt mindössze a válaszadók 1%-a jelölte a legrokonszenvesebb pártelnöknek.

6. ábra

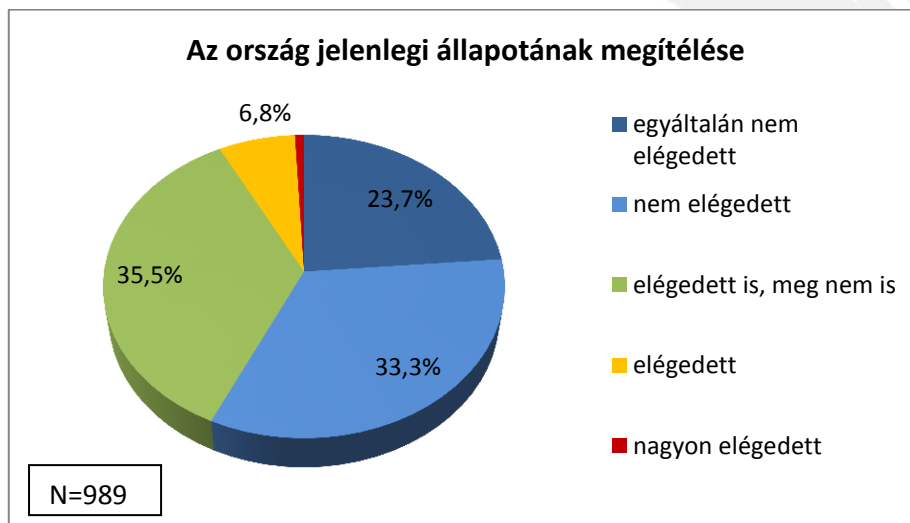
Az ország jelenlegi állapotának megítélése

A választók politikai, illetve gazdasági közérzete a pártpreferenciák kialakításának egyik meghatározó eleme. A közvélemény-kutatás ennek megfelelően felmérte a választóknak az ország jelenlegi állapotáról alkotott véleményét, rákérdezett a kormányzat két éves teljesítményére, valamint a választók háztartásának megélhetési körülményeire, gazdasági

helyzetére. A kormány tevékenységének általános megítélését a kutatás e három elemének eredménye külön-külön is kiválóan tükrözi, az összesítésükből létrehozott súlyozott index pedig jól alkalmazható a választók politikai, gazdasági közérzetének közelebbi vizsgálatára. A kormányzati ciklus félidejére vonatkozó választói elégedettség mérésére a kutatás 1-5 fokozatú skálát (1: egyáltalán nem elégedett – 5: nagyon elégedett) alkalmaz.

A kutatás eredményei szerint a megkérdezettek abszolút többsége nem elégedett az ország helyzetével. A mintegy 56,3%-nyi nem elégedett választón belül pedig kiemelkedően magas (23,4%) az egyáltalán nem elégedett válaszadók aránya. A kifejezetten elégedettek aránya kevesebb mint 1%. Érdeemes kiemelni, hogy a Fidesz-KDNP 2010-es szavazói sem különösebben elégedettek, a 2,25-ös átlag-elégedettségénél csupán kis mértékben ítélik meg pozitívabban az ország aktuális állapotát, köszönhetően elsősorban a 3-as érték („elégedett is, meg nem is”) nagyarányú (48,1%-os) preferálásának. Az átlagnál nagyobb mértékű elégedetlenség tapasztalható az átlag alatti jövedelműek, a közép-dunántúli, észak-magyarországi régiókban élők, illetve a fővárosiak körében.

7. ábra

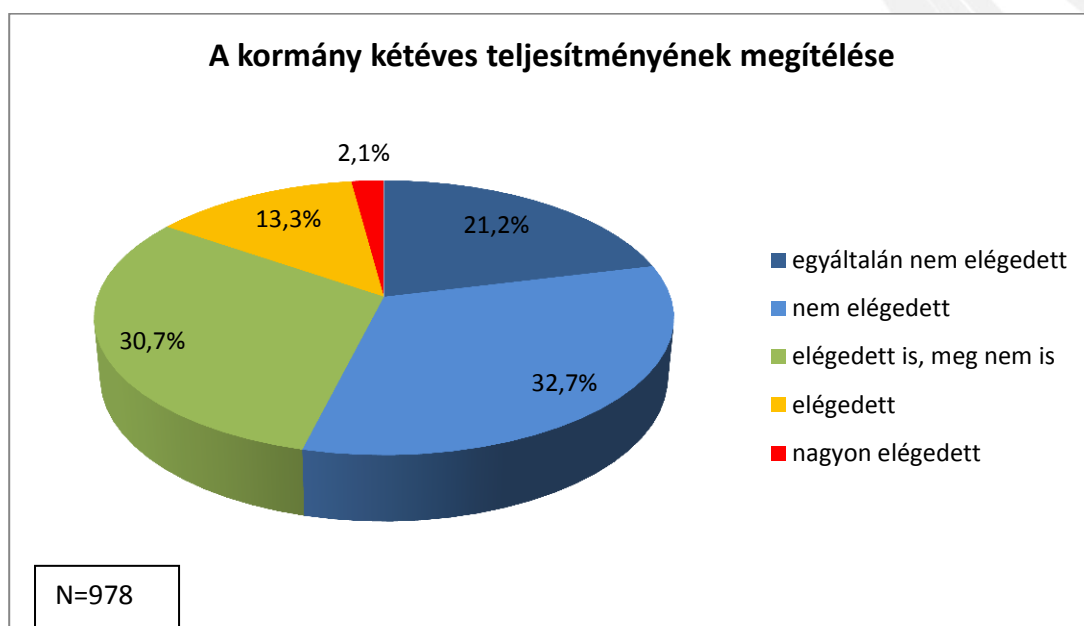

A kormány kétéves működésének megítélése

A kutatás eredményei szerint a megkérdezettek több mint fele, 52,7%-a elégedetlen a Fidesz-KDNP kormány eddigi teljesítményével, ezen belül pedig e kérdés kapcsán is igen jelentős a kifejezetten elégedetlenek száma (20,7%). Az átlag (2,4) - hasonlóan a korábbi mutatóhoz – igen gyenge értékelésnek minősül. A 2010-ben a Fidesz-KDNP-re szavazók –

bár ebben az esetben is valamelyest pozitívabb véleményt alkotnak – elégedettségi indexe (2,82) sem éri el a közepes minősítést. A kormánypártok szavazótáborával együtt az átlagosnál elégedettebbek az átlag feletti jövedelemmel rendelkezők, a nyugat-dunántúli régióban és nagyvárosokban élők, valamint a felsőfokú végzettségűek és a 25-29 korcsoport tagjai. Az adatok szerint az átlagnál elégedetlenebbek – az ország aktuális állapotának megítéléséhez hasonlóan – az átlag alatti jövedelműek, a közép-dunántúli és észak-magyarországi régióban lakóhellyel rendelkezők. Mellettük jelentős még az MSZP-kötődésűek, illetve a községben élők alacsony elégedettségi indexe is.

8. ábra

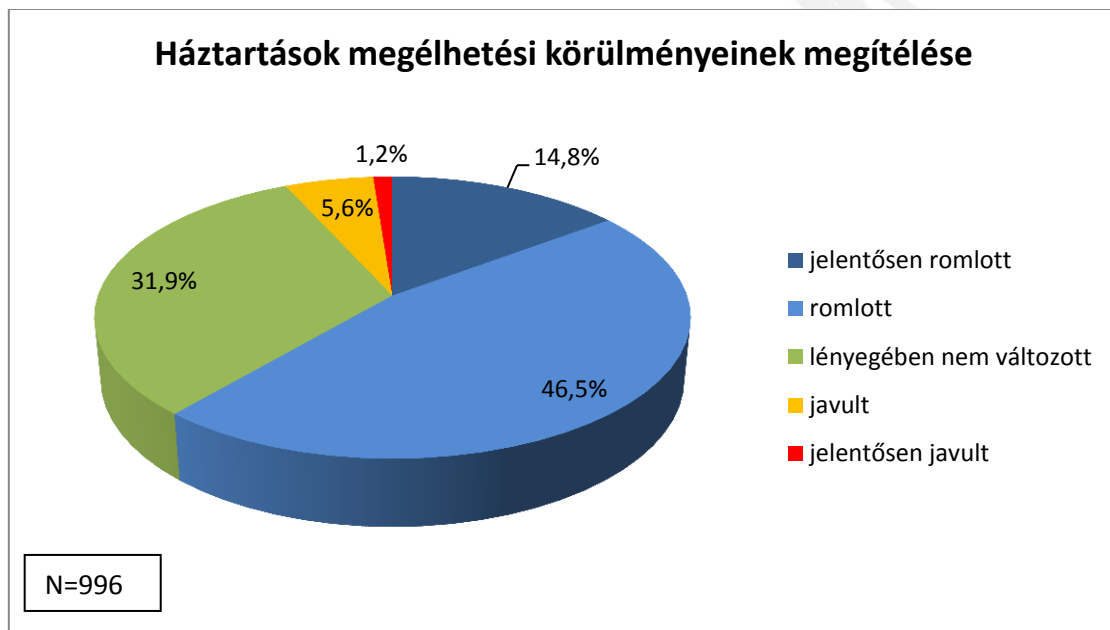

A megélhetés körülményeinek megítélése

A választók közérzetét jól tükrözi a háztartások anyagi helyzetében bekövetkezett változások megítélése. Az ország jelenlegi helyzetének, illetve a kormányzás elmúlt két évének negatív értékelése mellett a megkérdezettek nagy többsége háztartása anyagi helyzetének romlásáról számolt be. A 61,3%-os arányon belül 14,8% ráadásul nagymértékű romlást tapasztalt. Az átlagos elégedettségi index 2,3, mely kitűnően mutatja a háztartások anyagi helyzetének 2010-óta bekövetkezett romlását. Érdeemes ismét kitérni a Fidesz-KDNP szavazótáborába tartozó válaszadókra, akik – bár az átlagosnál e kérdésben is pozitívabb ítéletet fogalmaznak meg – 2,54-es átlaga az e szegmensben is lejátszódó, anyagi helyzetben bekövetkező romlást tükrözi. Az átlagosnál valamelyest nagyobb az elégedetlenség a közép-

dunántúli és észak-magyarországi régiókban, az átlag alatti jövedelműek, valamint a községben élők körében. A pártkötődéssel rendelkező válaszadók körében a legnagyobb elégedetlenség az MSZP szavazótáborában jelent meg. Kedvezőbb megítélés ismét az átlag feletti jövedelműek körében, a 25-27 korcsoportban, valamint a közép-magyarországi régióban élők körében tapasztalható.

9. ábra

Iránytű Közéleti Barométer

A választók jelenlegi gazdasági, politikai közérzete a három meghatározó tényező (az ország állapotának, a kormányzás két évének, valamint az anyagi helyzetnek a megítélése) mentén felmérve egyértelműen negatív. Az általános közérzet változásának nyomon követése érdekében létrehozott Iránytű Közéleti Barométer (IKB) mintegy, a közérzetre vonatkozó eredményeket egy indexben megjelenítő mutató segítségével a későbbiekben soron követhetővé válik az általános választói elégedettség változása. A 100 fokú skálán mért IKB index 2012 májusában 33,4 ponton áll.

$$\text{Iránytű Közéleti Barométert (IKB)} = (\text{Om} + \text{Km} + \text{Ha}) / 3$$

Ahol:

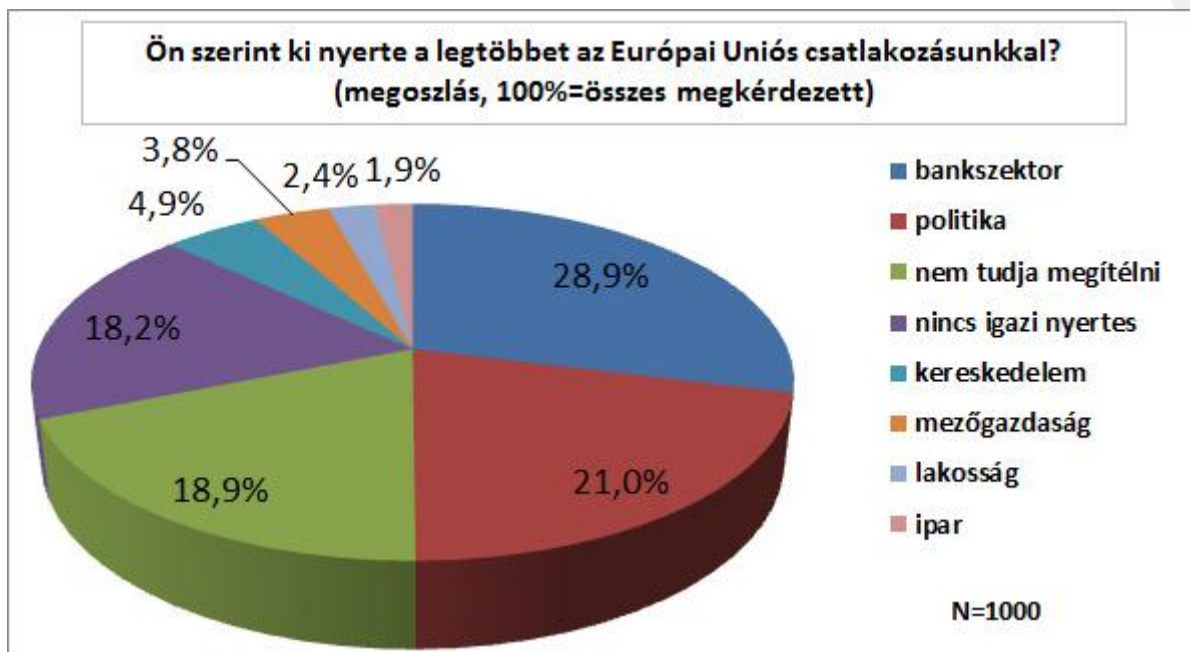
- Om = az ország jelenlegi állapotának megítélésének súlyozott indexe
- Km = a kormány kétéves működésének megítélésének súlyozott indexe
- Ha = a háztartások megélhetési körülményeinek, anyagi helyzetének változásának súlyozott indexe

Az EU-tagság megítélése

A magyar társadalom Európai Unióról alkotott képe, illetve a tagsággal járó előnyök és hátrányok megítélése sokat változott a csatlakozást követően. Az utóbbi időszakban a nagyszabású közjogi átalakítások és mélyreható intézményi reformok, valamint egyes (gazdaság-) politikai döntések nyomán a magyar kormány több alkalommal is konfrontálódott az EU-s intézményekkel. Ezek az esetek azért is oly jelentősek, mert a viszonylag kemény külföldi kritikák sokak szerint gyakran eltúlzottak, aránytalanok voltak (erre a vélekedésre erősített rá a kormányzati kommunikáció is), ami egyes esetekben a kormány által is megfogalmazott, az országgal szemben alkalmazott „kettős mérce” tézisének látszottak alátámasztani. Az EU-tagság megítélésének még fontosabb (talán legfontosabb) aspektusa, hogy a magyar választópolgárok hogyan ítélik meg azt a kérdést, hogy az ország nyert-e a csatlakozással, illetve általában mely társadalmi csoportok voltak az integráció fő haszonélvezői, és kik veszítettek rajta.

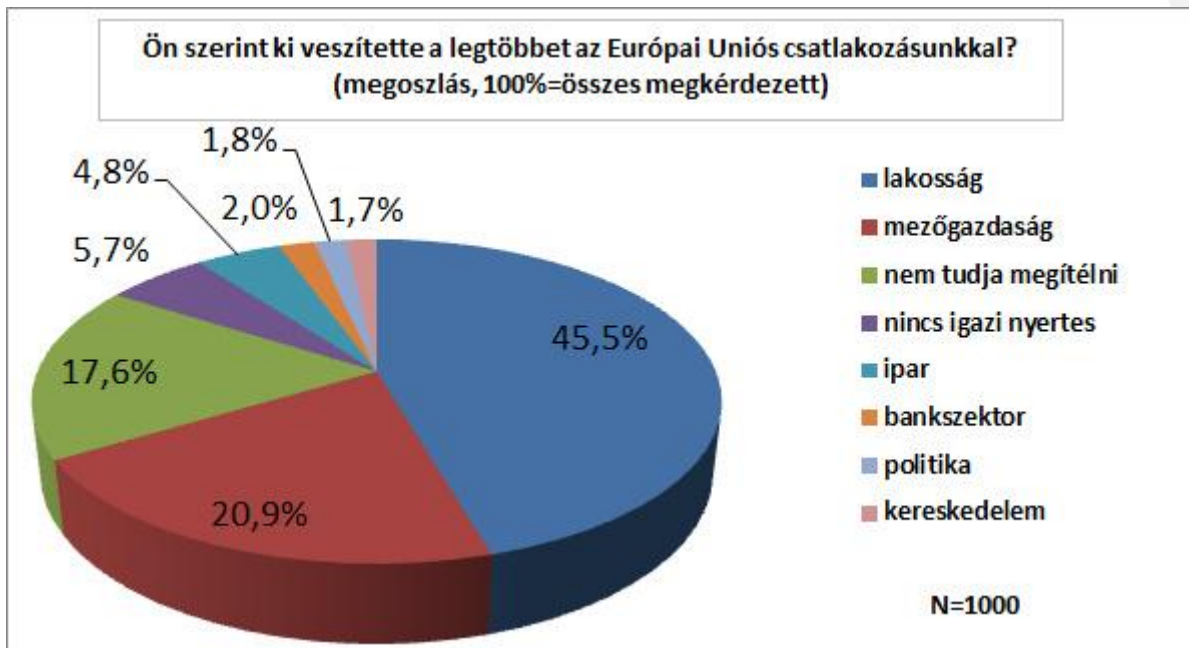
Az *„Ön szerint ki nyerte a legtöbbet az Európai Unió csatlakozásunkkal?”* kérdésre felkínált válaszlehetőségek közül – az összes megkérdezett (N=1000) arányában – legtöbben a „bankszektort” (28,9%) és a „politikát” (21%) jelölték meg. A válaszadók 18,9%-a „nem tudja megítélni”, 18,2%-a szerint pedig „nincs igazi nyertese” az EU-tagságnak. Sorrendben a „kereskedelem” következik (4,9%), majd a „mezőgazdaság” (3,8%), végül a „lakosság” (2,4%) és az „ipar” (1,9%). Jól érzékelhető tehát, hogy a megkérdezettek túlnyomó többsége szerint az integráció elsősorban a politikai elit és a pénzügyi szektor számára járt pozitív hozadékkal, míg a hazai agrárium és ipar, illetve maga a lakosság nagy része nem volt haszonélvezője a csatlakozásnak, sőt miként a következő kérdésre adott válaszokból látni fogjuk, inkább elszenvetője volt annak. A bankszektort a banki különadó bevezetése ellenére is a fő nyertesek közt tartja számon a válaszadók (N=629) többsége (45,9%-a).

10. ábra

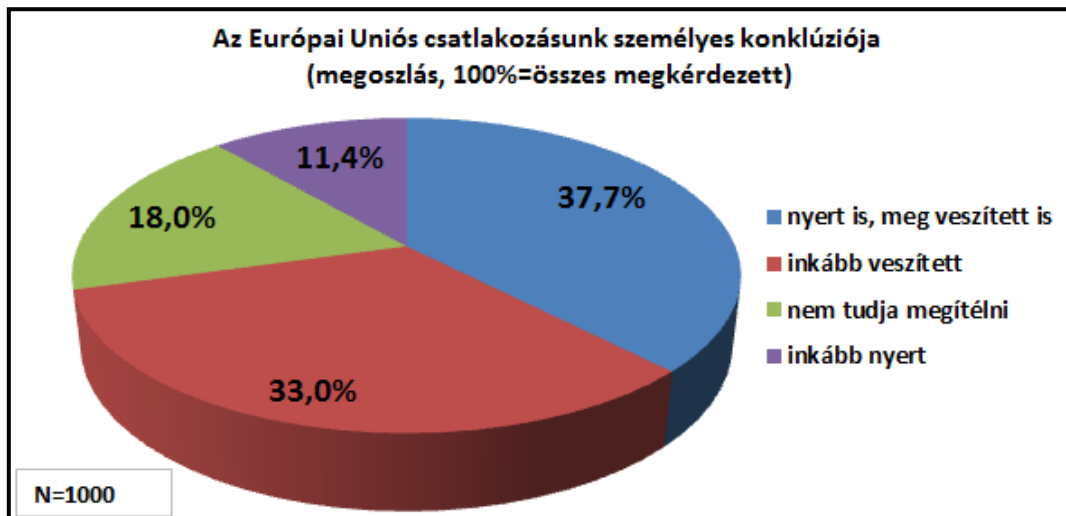
Az „*Ön szerint ki veszítette a legtöbbet az Európai Unió csatlakozásunkkal?*” kérdés kapcsán felszínre került preferenciák is megerősítik azt a tézist, miszerint az EU-csatlakozás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, társadalmi elvárásokat. Míg az előbbi kérdésre az összes megkérdezett 18,2%-a válaszolta, hogy a tagságnak „nincs igazi nyertese”, addig csupán 5,7% volt azok aránya, akik úgy vélik, hogy az EU-csatlakozásnak „nincs igazi vesztese”. Az összes megkérdezett (N=1000) relatív többsége (45,5%) a „lakosságot” jelölte meg fő vesztesként, a válaszadók (N=767) körében ez még hangsúlyosabb (59,3%) volt. A megkérdezettek az egyes ágazatok közül a „mezőgazdaságot” (20,9%) jelölték meg fő vesztesként, majd az „ipar” következett (4,8%), míg a „bankszektort” (2%) és a kereskedelmet (1,7%) csak kevesen említették a vesztesek között. A „politika” szféráját 1,8% látta az integráció kárvallottjának, s az összes megkérdezett 17,6%-a mondta, hogy „nem tudja megítélni”. A mintában szereplő adatsorok is jól mutatják, hogy a magyar társadalom jelentős hányada valóban képtelen volt profitálni az uniós tagságból fakadó lehetőségekből (ezt a lakosság szubjektív ítélete több korábbi felmérés által is visszaigazolta), miközben a gazdaság egyes szektorai (pl. mezőgazdaság, élelmiszeripar) objektív mutatók szerint is nagy kihívásokkal szembesültek; a magyar nemzetgazdasági szereplők összességében képtelenek voltak ledolgozni versenyhátrányukat a fejlettebb EU-tagállamok versenyképes vállalkozóival, tőkeerős vállalataival szemben. A politikával és a bankszektorttal kapcsolatosan mért eredmények vonatkozásában mindazonáltal az objektív észrevételeken túl mindenképp számolnunk kell a lakosság szubjektív megítélésével, elitellenes attitűdjével is.

11. ábra

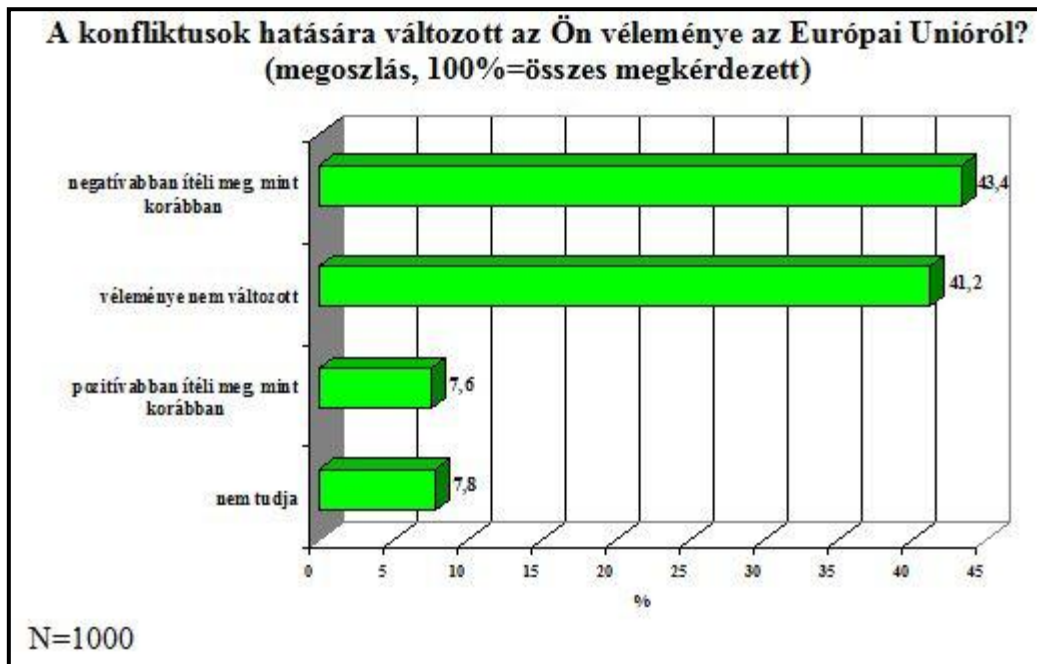
Mivel a megkérdezettek meghatározó része vélte úgy, hogy a lakosság alapvetően vesztese volt az EU-bővítésnek, indokolt volt megvizsgálni a csatlakozás személyes konklúzióját is. Az összes megkérdezett 37,7%-a helyezkedett köztes álláspontra („nyert is, meg veszített is”), 33%-a „inkább veszített” rajta, 18%-a „nem tudja megítélni”, s csak 11,4%-os arányt képviselnek azok, akik „inkább nyertek”. A szegmentációs elemzések tanúsága szerint az egyéni vesztesek az átlagosnál nagyobb mértékben kerülnek ki az 50-59 valamint a 60 évesek, az átlag alatti jövedelemmel rendelkezők, a községekben élők, a Közép-Dunántúl régió lakói köréből. Ugyanakkor a nyertesek közé leginkább a 18-24 évesek, a felsőfokú végzettségűek, a budapestiek, a Nyugat-Dunántúl régió lakói sorolják magukat. Tehát szignifikáns korreláció mutatható ki az EU-tagság megítélése és a lakhely (régió, településtípus), valamint az életkor és a jövedelmi szint között.

12. ábra

A közelmúlt politikai eseményei, jelesen hazánknak az EU-val való konfliktusai is rányomták bélyegüket a tagság társadalmi megítélésére. „**A konfliktusok hatására változott az Ön véleménye az Európai Unióról?**” kérdésre adott válaszokból kiderül, hogy a megkérdezettek 43,4%-a „negatívabban ítéli meg, mint korábban” az EU intézményeinek tevékenységét, 41,2% azok aránya, akik „véleménye nem változott”, míg 7,6% „pozitívabban ítéli meg, mint korábban”, 7,8% pedig „nem tudja”. A mért adatok tükrében elmondható tehát, hogy a kormány és az uniós szervek közti ellentétek inkább negatívan befolyásolták a Közösség megítélését, s kifejezetten alacsony azok aránya, akik a vállalt konfliktusok következtében nagyobb bizalmat táplálnak az Európai Unió iránt. A szegmentációs elemzések azt mutatják, hogy a 30-39, az 50-59 valamint a 60 évesek és annál idősebbek, a községekben élők, a Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl régiók lakói, valamint a FIDESZ és a Jobbik szavazói az átlagosnál nagyobb arányban ítélik meg negatívabban az EU-t a konfliktusok hatására. Ezzel szemben az EU-ról kialakult véleményekre a legkevésbé a 18-24 évesek, az érettségizettek, a budapestiek, a Közép-Magyarország régió lakói, valamint az MSZP, LMP és a Demokratikus Koalíció szavazói körében gyakoroltak hatást a közelmúlt konfliktusai.

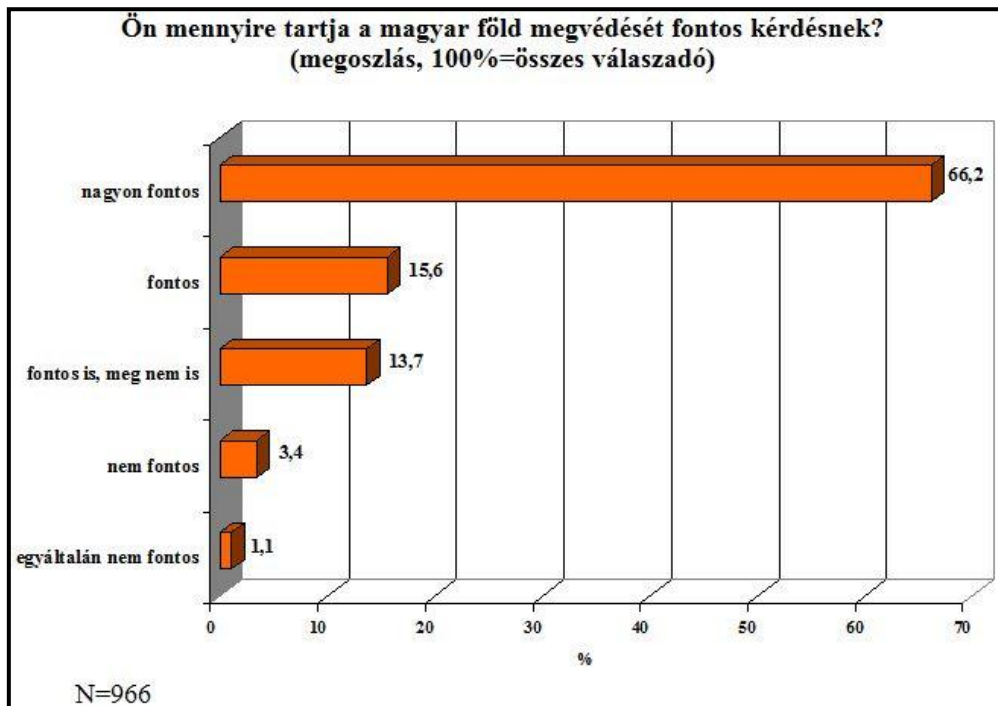
13. ábra

A földvédelem kérdése

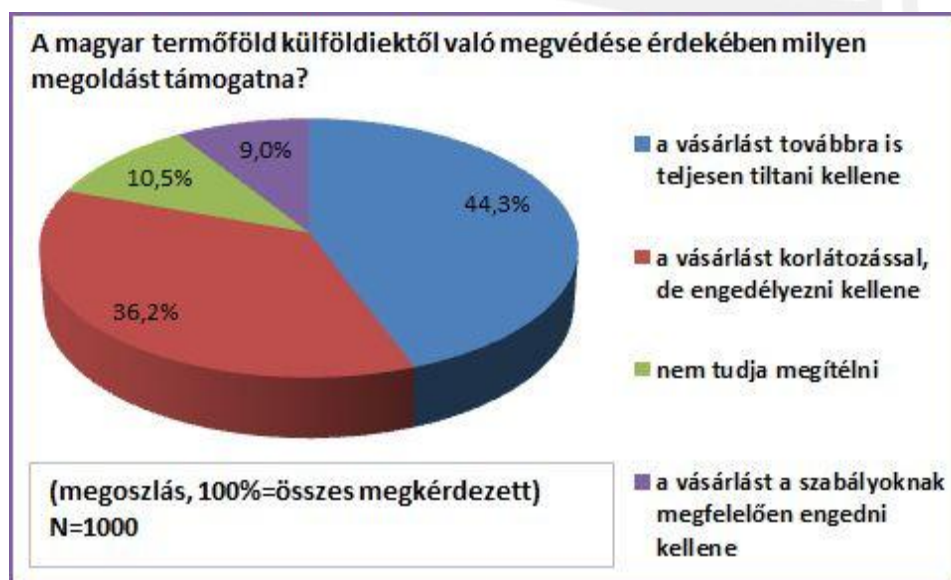
Az EU-tagság tematikájához több rendezésre váró aktuálpolitikai kérdés is kapcsolódik. Egyik leghangsúlyosabb – az ország adottságaiból és a vehemens (elsősorban a Jobbik irányából érkező) ellenzéki támadásokból fakadó – dilemma a termőföld védelmének (a külföldiekre vonatkozó földvásárlási moratórium 2014-es, küszöbön álló lejártával kapcsolatos) kérdése, illetve a külföldi természetes és jogi személyek földszerzésének jogi szabályozási háttere. A kutatás során a megkérdezetteknek arra kellett választ adniuk, hogy **„Ön mennyire tartja a magyar föld megvédését fontos kérdésnek?”** A válaszadók (N=966) közel kétharmada (66,2%) szerint „nagyon fontos”, 15,6%-a tartja „fontosnak”, 13,7% helyezkedik közömbös álláspontra („fontos is meg nem is”), s csupán 3,4% véli úgy, hogy „nem fontos”, illetve 1,1% szerint „egyáltalán nem fontos”. A megjelölt válaszokból kirajzolódó preferenciák egyértelműen jelzik, hogy a válaszadók kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a magyar termőföld védelmének (a „nagyon fontos” és a „fontos” panelt megjelölők együttes aránya 81,8%, míg a „nem fontos” és egyáltalán nem fontos” összesített értéke csupán 4,5%). A földvédelem lehetséges eszközeiről is véleményt nyilváníthattak a megkérdezettek. A válaszadók döntéseiből jól kirajzolódik, hogy a földkérdést valóban nemzetstratégiai kérdésnek tekintik a magyar választópolgárok, s ennek megfelelően hatékony védelemben kívánják részesíteni a termőföldet.

14. ábra

„A magyar termőföld külföldiektől való megvédése érdekében milyen megoldást támogatna?” kérdésre felkínált lehetőségek közül az összes megkérdezett 44,3%-a amellet foglalt állást, hogy „a vásárlást továbbra is teljesen tiltani kellene”, 36,2% szerint „a vásárlást korlátozással, de engedélyezni kellene”, s mindössze 9% állt ki egyértelműen a liberalizálás mellett („a vásárlást a szabályoknak megfelelően engedni kellene”), 10,5% pedig nem tudott állást foglalni („nem tudja megítélni”) a kérdésben.

15. ábra

A szegmentációs elemzés kimutatta, hogy a külföldiek termőföldvásárlásának teljes tilalmát az átlagnál nagyobb arányban támogatták az 50-59 évesek, a 60 évesek és annál idősebbek, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, az öt vagy annál több fős háztartások képviselői, a kisvárosban élők, az Észak-Magyarország, Észak-Alföld és Dél-Alföld régiók lakói, valamint a Fidesz és a Jobbik szavazói. A földvásárlás EU-szabályokkal ellentétes korlátozását főként a 25-29 illetve 40-49 évesek, a diplomások, a gazdaságilag aktívak, a háromfős háztartások, a budapestiek, a Dél-Dunántúl és Közép-Magyarország régiók lakossága, valamint az MSZP szavazótábora támogatná. A külföldiek moratórium lejárt utáni, szabályoknak megfelelő földvásárlását támogatók (az összes megkérdezett 9%-a) körében az átlaghoz képest felülreprezentáltak a következő csoportok: a 30-39 éves korosztály, a budapestiek, a Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl és Nyugat-Dunántúl régiók lakossága, valamint az MSZP-re, illetve az LMP-re szavazók.

A májusi közvélemény-kutatásunk alapján készült első elemzésünkben olyan nagy horderejű, aktuálpolitikai relevanciával bíró kérdéseket vettünk górcső alá, melyek komoly tanulságokat hordoznak a politika szférája, a döntéshozók, a társadalomtudományok területén kutatók, továbbá a politikai-társadalmi folyamatok iránt intenzíven érdeklődő polgárok számára egyaránt. Kutatásunk további eredményeit, tanulságait a továbbiakban – szintén rövid elemzések formájában – közöljük.